

Leden van de Raadscommissie Zorg, Jeugd en Sport (ZJS)
Gemeente Amsterdam

Datum: 28 september 2020

Kenmerk: 2018/DL

Onderwerp: Reactie op 'Besparingsopties programma's en organisatie' augustus 2020

Geachte leden van de Raadscommissie Zorg, Jeugd en Sport,

De gemeente Amsterdam staat voor de opgave bezuinigingsmaatregelen te nemen op de begroting van de komende jaren. De ingrijpende effecten van de mondiale pandemie treffen alle inwoners zowel economisch als sociaal en psychologisch. Dit geldt in het bijzonder voor Amsterdammers met een beperking en hun mantelzorgers.

Dat u als stadsbestuur maatregelen moet nemen, is onontkoombaar. Om samen sterker uit de crisis te komen, moeten de meest kwetsbare Amsterdammers juist nu worden ontzien. De bezuinigingen waartoe u zult besluiten, mogen hen niet nòg verder in een achterstandspositie dringen.

Dit college heeft zich met haar coalitieakkoord een rechtvaardig college getoond: laat rechtvaardigheid dan juist nu uw kompas zijn bij het maken van moeilijke keuzes. Jonge mensen, volwassenen, ouderen, mantelzorgers die vanwege hun gezondheid en persoonlijke omstandigheden kwetsbaar zijn en aangewezen zijn op zorg en ondersteuning moeten daarop kunnen blijven rekenen. Dat is immers geen luxe, maar voor hen pure noodzaak om een waardig bestaan te kunnen leiden.

Als de belangenbehartiger van mensen met een beperking heeft Cliëntenbelang Amsterdam de verantwoordelijkheid om inzichtelijk te maken wat de gevolgen kunnen zijn van de voorgestelde bezuinigingen voor deze kwetsbare groep.

Besparingsopties op specialistische Jeugdhulp en Wmo - Zorg

Voorstel Jeugdhulp

Het hanteren van een budgetplafond op specialistische Jeugdhulp dat vanaf 2024 een structurele besparing oplevert van €90 mln. met dienverstande dat er niet bezuinigd wordt op preventie.





Effecten van deze maatregel

De maatregel is in strijd met de maatschappelijke en wettelijke verplichting om kinderen, jongeren en hun ouders te verzekeren van de bescherming en zorg die nodig zijn voor hun welzijn. Daarom ontraden wij het u voor deze bezuiningsoptie te kiezen. Het bereiken van het budgetplafond gaandeweg het jaar zal ertoe leiden dat hulpbehoevende jongeren niet of te laat de gewenste ondersteuning krijgen.

De problemen van jongeren zullen dan verergeren, (thuis)situaties uit de hand lopen en er zeer waarschijnlijk toe leiden dat op een later tijdstip zwaardere zorg ingezet zal moeten worden. Enkele voorbeelden van de problemen die deze situatie voor gezinnen oplevert:

- Problemen met de opvoeding en ondersteuning van broertjes en zusjes.
- Overspannen ouders.
- Kinderen en jongeren die meer psychische problemen krijgen door uitgestelde hulp en gebrek aan preventieve ondersteuning.
- Jonge mantelzorgers die overbelast raken door toenemende zorgtaken in het gezin.
- Te lang moeten wachten op passende zorg en daarom bijvoorbeeld met eigen geld hulp proberen te regelen. Geld dat ze vaak niet hebben.

Deze besparing veroorzaakt op langere termijn juist hogere kosten en doet de grotere inzet op preventie teniet. De keuze om sterk in te zetten op preventie en vroege interventie, waardoor minder vaak intensieve jeugdhulp nodig zal zijn, steunen we juist van harte: het zal leiden tot minder specialistische zorgkosten en minder kosten als gevolg van achterstanden en uitsluiting, ongezonde leefstijl en criminaliteit.

Het Jeugdplatform Amsterdam pleit nog steeds voor specifieke cliëntondersteuning voor de jeugd, omdat het voor ouders vaak zo moeilijk is om de juiste zorg en ondersteuning te vinden. Voor complexe zorgvraagstukken in combinatie met onderwijs, mantelzorg en de afstemming tussen instellingen is een onafhankelijke cliëntondersteuner vaak nodig om zaken op de rit te krijgen. Cliëntondersteuning is daardoor kostenbesparend, omdat het de weg naar passende hulp voor cliënten aanzienlijk kan verkorten.

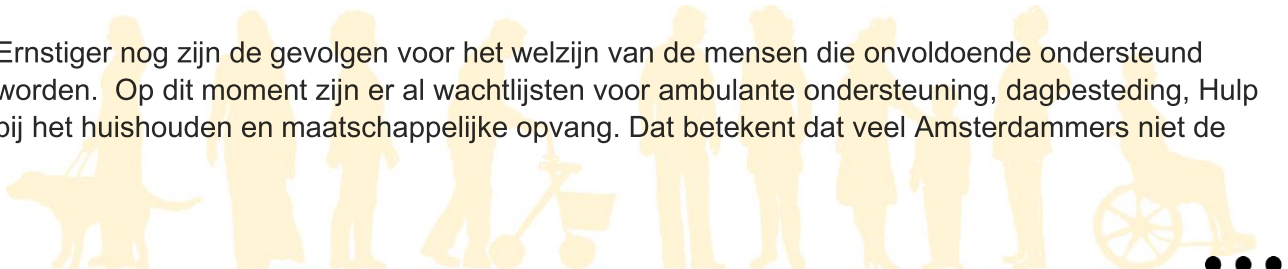
Voorgestelde maatregelen Wmo - Zorg

Bovenop de al vastgestelde budgetplafonds voor dagbesteding en ambulante ondersteuning volgen er budgetplafonds voor Hulp bij huishouden en logeeropvang, en het versoberen van herindicaties. Daarnaast zijn er ook additionele besparingsopties op onder andere noodopvang van gezinnen, maatschappelijk opvang en maatschappelijke ondersteuning.

Effecten van deze maatregelen

Noodopvang, Hulp bij het huishouden en logeeropvang voor mensen voor wie de mantelzorger intensief zorgt, zijn broodnodige voorzieningen. Er wordt nu al streng gekeken naar de toegang tot deze zorg en een maximale inzet van het eigen netwerk gevraagd. Een verdere versobering toepassen bij herindicaties zou problemen kunnen opleveren voor het vervullen van de wettelijke verantwoordelijkheden door de gemeente. Dit zou vergaande juridische consequenties kunnen hebben, waarbij gemeente en burger verder uit elkaar dreigen te gaan staan.

Ernstiger nog zijn de gevolgen voor het welzijn van de mensen die onvoldoende ondersteund worden. Op dit moment zijn er al wachtlijsten voor ambulante ondersteuning, dagbesteding, Hulp bij het huishouden en maatschappelijke opvang. Dat betekent dat veel Amsterdammers niet de





zorg krijgen die ze nodig hebben. Onderdak of Hulp bij het huishouden zijn niet voor niets in wet- en regelgeving vastgelegd: het betreft geen luxe voorzieningen, maar bittere noodzaak.

Amsterdam ondervindt de effecten van de invoering van het landelijke abonnementstarief: draagkrachtige inwoners betalen nu hetzelfde tarief als inwoners met een laag inkomen. Dit landelijke beleid heeft ongewenste effecten, waarop een adequate reactie noodzakelijk is. En dat betekent niet bezuinigen op de zorg, maar landelijk het debat aangaan over de principiële grondslagen van het beleid betreffende eigen bijdragen.

Wij zijn er voorstander van dat Amsterdam haar gezamenlijke lobby met de VNG bij het Rijk intensiveert, om te pleiten voor een rechtvaardig systeem van eigen bijdragen. Een systeem dat enerzijds de negatieve effecten van het 'oude' beleid corrigeert, en anderzijds ook voor gemeenten houdbaar is.

Goede zorg en ondersteuning vereist maatwerk. Een persoonsgerichte benadering biedt de noodzakelijke ruimte om de zorg, ondersteuning en begeleiding van kwetsbare Amsterdammers effectiever en efficiënt in te richten. Waarbij de cliënt en zijn hulp- en/of zorgverlener, en niet het systeem zoals het nu eenmaal is, centraal moeten staan. Om te achterhalen wat het juiste maatwerk is, zijn de inzichten van ervaringsdeskundigen essentieel.

Daarover en over alle andere uitdagingen waar u – en wij allemaal – voor staan, gaan wij graag het gesprek aan. Samen met onze lid-organisaties kunnen we de juiste antwoorden vinden om te voorkomen dat kwetsbare Amsterdammers niet dubbel zo hard worden geraakt door de gevolgen van de coronacrisis. Laten we solidair zijn met hen die het vaak al lastig genoeg hebben. Het afgelopen halfjaar heeft maar al te duidelijk gemaakt hoe kwetsbaar zij zijn.

Hoogachtend,

Deborah Lauria
Directeur-bestuurder Cliëntenbelang Amsterdam

